

23
E+G

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.ED. FIRST SEMESTER EXTERNAL EXAMINATION NOVEMBER-2018
PE01CMD202-HISTORICAL, POLITICAL AND ECONOMIC CONCERNS OF
EDUCATION

Date: 22/11/2018, Thursday

Marks: 70

Time: 10.00 to 1.00 p.m.

(15)

Q.1 Answer the following questions. (Any Five)

1. What are the functions of welfare state?
2. "Economics as a means of progress"- Explain the statement in short.
3. What is the role of education in political awareness?
4. How education can mould the culture?
5. What is sustainable development?
6. Clarify the concept of quality of life.

(10)

Q.2 Answer the following questions in detail. (Any one)

1. "Human life, Progress and Economics" – Discuss the relation of these terms.
2. Explain the need of establishment of organizational systems in welfare state.

(10)

Q.3 Write short notes. (Any two)

1. Education for moulding social history
2. History: A progression of culture and thinking
3. Guidelines from HPE in Indian Education

(15)

Q.4 Answer the following questions. (Any Five)

1. Explain democracy as a philosophy of development in short.
2. State any six aims of education in democratic state.
3. "Teacher is an important pillar of democracy." clarify the statement.
4. How can a teacher actively participate in community process?
5. Explain the role of a teacher in developing leadership quality of students.
6. Name any six characteristics of an ideal teacher-student relationship in democracy.

(10)

Q.5 Answer the following questions in detail. (Any one)

1. Write an article on "Teacher in democracy" keeping following points:
 - Teacher as a champion of democracy
 - Teacher as an opinion maker
 - Practicing democracy in the classroom

2. Explain the challenges to education in India with proper examples.

(10)

Q.6 Write short notes. (Any two)

1. Characteristics of a democratic teacher
2. Teacher and community participation
3. Education and democratic state

(P.T.O.)

ગુજરાતી તરજુમી

- પ્ર-૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) (૧૫)
૧. કલ્યાણ રાજ્યના કાર્યો કયા-કયા છે?
 ૨. "અર્થશાસ્ત્ર પ્રગતિનું માધ્યમ છે" - વાક્યને ટૂંકમાં સમજાવો.
 ૩. રાજકીય સભાનતામાં શિક્ષણની ભૂમિકા શું છે?
 ૪. શિક્ષણ સંસ્કૃતિમાં બદલાવ કેવી રીતે લાવી શકે?
 ૫. સંપોષિત વિકાસ એટલે શું?
 ૬. જીવનની ગુણવત્તાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- પ્ર-૨ સવિસ્તાર જવાબ આપો. (ગમે તે એક) (૧૦)
૧. "માનવજીવન, પ્રગતિ અને અર્થશાસ્ત્ર" - આ શબ્દો વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
 ૨. કલ્યાણ રાજ્યમાં સંગઠનાત્મક પ્રણાલીઓની સ્થાપનાની જરૂરિયાત સમજાવો.
- પ્ર-૩ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૦)
૧. સામાજિક ઇતિહાસમાં પરિવર્તન લાવવા માટે શિક્ષણ
 ૨. ઇતિહાસ: સંસ્કૃતિ અને વિચારોમાં પ્રગતિશીલતા
 ૩. ઇતિહાસ, રાજ્યશાસ્ત્ર અને અર્થશાસ્ત્રની ભારતીય શિક્ષણમાં માર્ગદર્શિકા
- પ્ર-૪ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) (૧૫)
૧. વિકાસના તત્વજ્ઞાન તરીકે લોકશાહી ટૂંકમાં સમજાવો.
 ૨. લોકશાહી રાષ્ટ્રમાં શિક્ષણના કોઇ પણ છ હેતુઓ જણાવો.
 ૩. "શિક્ષક લોકશાહીનો એક મહત્વનો સ્તંભ છે" - વાક્ય સ્પષ્ટ કરો.
 ૪. શિક્ષક સમુદાય પ્રક્રિયામાં સક્રિય ભાગીદાર કેવી રીતે બની શકે?
 ૫. વિદ્યાર્થીઓમાં નેતૃત્વ ગુણ વિકસાવવામાં શિક્ષકની ભૂમિકા સમજાવો.
 ૬. લોકશાહીમાં આદર્શ શિક્ષક- વિદ્યાર્થી સંબંધની છ લક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- પ્ર-૫ સવિસ્તાર જવાબ આપો. (ગમે તે એક) (૧૦)
૧. "લોકશાહીમાં શિક્ષક" વિષય પર લેખ નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી લખો.
 - લોકશાહી વલણના હિમાયતી શિક્ષક
 - લોકમતના નિર્માતા તરીકે શિક્ષક
 - વર્ગખંડમાં લોકશાહી વ્યવહાર
 ૨. ભારતમાં શિક્ષણ સામેના પડકારો ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- પ્ર-૬ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૦)
૧. લોકશાહીમય શિક્ષકના લક્ષણો
 ૨. શિક્ષક અને સામુદાયિક ભાગીદારી
 ૩. શિક્ષણ અને લોકશાહી રાષ્ટ્ર